

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
Drieňová 24
826 03 Bratislava

V Bratislave, 19. 4. 2016

VEC: Žiadosť o vydanie stanoviska

Dobrý deň,

týmto si Vás ako združenie zastrešujúce slovenských vydavateľov a kníhkupcov dovoľujeme **požiadat' o vydanie stanoviska v zmysle § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z.** o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“) k nižšie uvedeným otázkam, resp. situáciám, nakoľko takáto požiadavka vznikla v komunikácii s viacerými vydavateľmi.

Ide o nasledovnú situáciu:

Zmluva upravujúca dodávateľsko-odberateľský vzťah vydavateľa ako dodávateľa na jednej strane a kníhkupca, resp. distribútora ako odberateľa na strane druhej je častokrát koncipovaná na báze komisionárskej zmluvy, alebo rámcovej kúpnej zmluvy spojenej so zmluvou o skladovaní v tzv. konsignačnom sklade. Obidva prípady však zahŕňajú systém, že odberateľ (komisionár/kupujúci) nezaplatí dodávateľovi (komitentovi/predávajúcemu) cenu za tovar (ďalej len „**Nákupná cena**“) po jeho prevzatí, ale až po jeho predaji konečnému spotrebiteľovi, a to na základe hlásenia odberateľa o predanom tovare za predchádzajúci mesiac, na ktorého základe dodávateľ vystavuje faktúru.

Pokiaľ ide o Nákupnú cenu, ktorú platí odberateľ dodávateľovi, táto je v praxi **určovaná ako určité percento z tzv. odporúčenej maloobchodnej ceny**, ktorá predstavuje maloobchodnú cenu za jeden kus určitého tovaru dodávateľa. Táto odporúčaná maloobchodná cena (ďalej len „**OMOC**“) je síce pre odberateľa nezáväzná a môže sa od nej odchýliť, avšak na účely určenia ceny za tovar sa OMOC použije aj vtedy, keď sa odberateľ od odporúčanej maloobchodnej ceny odchýli. Potom pokiaľ ide o komisionársku zmluvu, tak **odmena komisionára predstavuje rozdiel medzi cenou tovaru odvodenou od OMOC a cenou, za ktorú komisionár predal tovar konečnému zákazníkovi.** V podmienkach rámcovej kúpnej zmluvy predstavuje tento rozdiel **maržu**, o ktorú je navýšená Nákupná cena.

Určenie OMOC je teda právom dodávateľa (môže ju aj meniť čím ovplyvňuje výšku Nákupnej ceny), avšak **určenie predajnej ceny je výlučným právom odberateľa**, hoci pochopiteľne je výška Nákupnej ceny jedným z rozhodujúcich faktorov pre určenie predajnej ceny.

Vydavatelia nás v súvislosti s OMOC požiadali o stanovisko k tomu, že by radi na knihách uvádzali odporúčanú maloobchodnú cenu, t.j. cenu za ktorú vydavateľstvo ako dodávateľ knihy odporúča knihu predávať, a to ako informáciu pre spotrebiteľa ale tiež pre odberateľa, nakoľko by sa od tejto OMOC mohla odvíjať Nákupná cena. Ako bolo už uvedené vyššie, **predmetné odporúčanie (OMOC) by pre odberateľa (predajcu) nebolo záväzné a kludne by sa mohol od neho odkloniť a určiť predajnú cenu podľa svojej úvahy. Nesmel by však odporúčanú cenu zakryť a prelepiť.**

Ale bez ohľadu na zaužívanú prax využívania OMOC pri určovaní Nákupnej ceny (Nákupná cena nemusí byť určená ako % z OMOC, ale tiež klasicky cez cenník) je otázkou tiež to, či je právom vydavateľa uviesť na obálke knihy, ktorú vydal, odporúčanú maloobchodnú cenu.

Vzhľadom na uvedené Vás žiadame, aby ste zaujali stanovisko k nasledovným zmluvným ustanoveniam uvedeným *kurzívou*, ktoré by mali byť obsiahnuté v zmluve medzi vydavateľstvom a odberateľom, a to najmä k ustanoveniu bodu 2., ktoré upravuje oprávnenie vydavateľstva uvádzať na obale knihy odporúčanú maloobchodnú cenu **s tým, že zmluva nebude obsahovať žiadne kontrolné mechanizmy, t.j. predaj konečnému spotrebiteľovi je výlučne v réžii odberateľa.**

Článok ... Platobné podmienky

1. *Odporúčaná maloobchodná cena (skratka OMOC) predstavuje maloobchodnú cenu za jeden kus určitého tovaru komitenta v EUR vrátane DPH. OMOC určuje Vydavateľstvo na základe vlastných prepočtov, úvah a objektívnych podmienok na knižnom trhu a odporúča za ňu predávať tovar konečnému zákazníkovi. OMOC slúži len pre určenie nákupnej ceny a nie je pre Odberateľa záväzná pri určení jeho maloobchodnej predajnej ceny. Určenie maloobchodnej predajnej ceny je výlučným právom Odberateľa a je oprávnený sa od OMOC odchyliť.*
2. *Odberateľ berie na vedomie a súhlasí s tým, že Vydavateľstvo bude o OMOC informovať tiež spotrebiteľa a za tým účelom bude OMOC uvádzať na obale knihy, s čím Odberateľ súhlasí a zaväzuje sa túto informáciu pre spotrebiteľa neprekrývať cenovými štítkami ani žiadnym iným spôsobom. Vydavateľstvo bude cenu na obale uvádzať nasledovným spôsobom:*

Maloobchodná cena (vrátane DPH), za ktorú vydavateľstvo odporúča knihu predávať konečnému spotrebiteľovi je ....,- EUR.

3. *Nákupná cena bez DPH je veľkoobchodná cena, za ktorú Vydavateľstvo predáva tovar Odberateľovi a je dohodou zmluvných strán určená ako .... % z (OMOC mínus DPH).*
4. *Vydavateľstvo na základe pravidelných nahlások Odberateľa o predaji tovaru tretím osobám vystaví faktúru (daňový doklad) na Nákupnú cenu tovaru predaného tretím osobám v príslušnom mesiaci, t.j. fakturačným obdobím pre Nákupnú cenu je jeden kalendárny mesiac a posledný deň tohto obdobia je pre účely DPH dňom zdaniteľného plnenia (ak sa DPH uplatňuje). Splatnosť faktúry je 30 dní od jej doručenia komisionárovi.*

5. *Vydavateľstvo bude vystavovať faktúry do 15 dní odo dňa zdaniteľného plnenia a v rovnakej lehote je ich povinné doručiť Odberateľovi v listinnej ako aj v elektronickej podobe na e-mailovú adresu Odberateľa. Faktúru vystavenú v rozpore so Zmluvou, VZP alebo právnymi predpismi môže Odberateľ vrátiť a požadovať vystavenie opravenej faktúry. V takom prípade začína lehota splatnosti plynúť od doručenia opravenej faktúry. Faktúra bude obsahovať tiež DPH v zmysle príslušných právnych predpisov (ak sa DPH uplatňuje).*

V tejto súvislosti po preštudovaní problematiky a stanoviska Protimonopolného úradu SR k vertikálnym dohodám zverejneného na webovej stránke úradu pod názvom „Cieľové vertikálne dohody (pohľad PMÚ SR)“, ktorého zverejnenie veľmi oceňujeme, sme zistili, že **za nedovolenú RPM sa v zmysle skupinovej výnimky nepovažuje stanovenie odporúčenej predajnej ceny, pokiaľ si dodávateľ nijakým spôsobom nevynucuje ich dodržiavanie** a kupujúci má slobodu pri určení svojej predajnej ceny. Dokonca sa za RPM nepovažuje ani stanovenie maximálnych cien, za ktoré môže kupujúci predávať konečným spotrebiteľom. Stanovenie maximálnych cien pre ďalší predaj môže totiž viesť k nižším cenám pre konečných spotrebiteľov.

Z uvedeného podľa nášho názoru vyplýva, že odporúčané ceny a ich zverejnenie na obale knihy by mali byť v súlade s platným právom, samozrejme za podmienky, že nie je vynucované ich dodržiavanie.

Napriek tomu Vás však chceme požiadať o stanovisko k tejto veci.

Vo Vašom stanovisku Vás žiadame aj o posúdenie situácie, **ak by odberatelia odporúčanie vydavateľa (samozrejme bez donútenia) akceptovali.**

Po preštudovaní Vášho stanoviska k vertikálnym dohodám sme zistili, že veľmi dôležité sú tiež trhové podiely účastníkov zmluvy. Členmi nášho združenia sú tak veľmi malé, malé, stredné ale aj veľké vydavateľstvá a rovnaká rôznorodosť z hľadiska veľkosti panuje aj pri kníhkupcoch.

Ako uvádzate vo Vašom stanovisku, v prípade necieľovej dohody, **ak trhové podiely účastníkov dohody neprekračujú 15%, takáto dohoda sa automaticky považuje za dohodu neobmedzujúcu súťaž.**

Ďalej uvádzate, že ešte existuje tzv. Všeobecná skupinová výnimka - VABER (vertical agreements block exemption regulation), podľa ktorej **sa zákaz nevzťahuje na dohody, ak trhový podiel žiadnej zo strán nepresiahne 30% na relevantnom trhu.**

Zmluvy medzi malými vydavateľmi a malými kníhkupcami obsahujúce ustanovenie o odporúčaných cenách ako aj zverejnenie odporúčanej ceny na knihe malého vydavateľa by v zmysle toho mali byť v poriadku – samozrejme Vás žiadame o stanovisko aj k tejto situácii. Ale malí vydavatelia vstupujú do obchodných vzťahov tiež s veľkými kníhkupcami (napr. Panta Rhei, Martinus, ..) a naopak veľkí vydavatelia (napr. Ikar, Slovart, ..) vstupujú do obchodných vzťahov s malými kníhkupcami, preto Vás žiadame o stanovisko, aj pre prípady, ak účastníkom zmluvy s vyššie uvedenými ustanoveniami budú subjekty ktorých trhové podiely:

- a) prekračujú 15% avšak neprekračujú 30%
- b) prekračujú 30%.

Vo Vašom stanovisku Vás žiadame aj o posúdenie situácie, **ak by sa vydavateľstvo**, bez toho aby to vôbec nejak komunikovalo s odberateľom a bez toho aby na to pamätala zmluva (v niektorých prípadoch sa postupuje len na základe objednávky a faktúry), **samo rozhodlo odporúčanú maloobchodnú cenu uvádzať na obale knihy.**

Vzhľadom na vyššie uvedené Vás žiadame o vydanie stanoviska, či vyššie kurzívou uvedené ustanovenia zmluvy medzi vydavateľstvom a odberateľom nie sú dohodou obmedzujúcou súťaž, a to jednotlivo pre nasledovné prípady:

- a) ak trhovú podiel účastníkov neprekračujú 15%,
- b) ak trhovú podiel účastníkov prekročujú 15% a zároveň neprekračujú 30%,
- c) ak trhovú podiel účastníkov prekročujú 30%

s posúdením tiež možnosti, že odberatelia budú o vydavateľstvom odporúčanú cenu akceptovať, bez toho aby vydavateľstvo vynucovalo jej dodržiavanie.

Zároveň žiadame o vydanie stanoviska k situácii, že ak vydavateľstvo samo (bez dohody s odberateľom) začne uvádzať na knihe alebo jej obale odporúčanú maloobchodnú cenu a následne ju začne predávať odberateľom, a to jednotlivo pre nasledovné prípady:

- a) ak trhovú podiel vydavateľstva neprekračuje 15%
- b) ak trhovú podiel vydavateľstva prekročuje 15% a zároveň neprekračujú 30%
- c) ak trhovú podiel vydavateľstva prekročuje 30%

s posúdením tiež možnosti, že odberatelia budú o vydavateľstvom odporúčanú cenu akceptovať, bez toho aby vydavateľstvo vynucovalo jej dodržiavanie.

Za Vaše stanovisko Vám vopred ďakujeme.

S úctou,

Združenie vydavateľov a kníhkupcov Slovenskej republiky
RNDr. Daniel Kollár, CSc., predseda